

De Bodhisattva en de 'stereotype heilige mens'

Heiligen vinden we in elke traditie en in elke religie. Wat hebben deze heiligen gemeen, wat maakt hen tot een heilige.

De beschrijvingen en de eigenschappen van een heilige heb ik gehaald uit het boek van Deepak Chopra: 'Hoe wij God kunnen ervaren'.

Hierin legt hij uit dat je in zeven stappen tot een alomvattend Godsbesef kunt komen.

Want, zegt hij, zoals de mens is, zo is zijn God. Zoals de mens zijn omgeving ervaart, zo ervaart hij zijn God. God is hier een proces. Het geeft een beeld van iemands spirituele groei:

Het ego gaat van een geïsoleerde, hulpeloze toestand naar het besef dat het macht zou kunnen hebben; vervolgens kijkt het waar die macht vandaan komt, aanvankelijk in de veronderstelling dat het iets uiterlijks is zoals geld en status, maar vervolgens in het besef dat de bron van de macht zich in hemzelf bevindt. Na verloop van tijd valt het verschil tussen uiterlijke en innerlijke macht weg: hij ziet dat de hele werkelijkheid een bron heeft en ten slotte dat hijzelf die bron is.

De heilige bevindt zich in dit proces in de zesde fase, de op een na laatste. De zesde fase waarin we de God van de wonderen vinden. Ook van de heiligen, die we in deze fase vinden, wordt gezegd dat ze wonderen kunnen verrichten. In deze fase wordt het stoffelijke bestaan getransformeerd en dat geeft een extatische vreugde.

Van deze heiligen kunnen we ons een voorstelling maken door wat hun leerlingen door de tijden heen over hun heilige meesters hebben gezegd:

- Zijn aanwezigheid is voldoende om je leven te veranderen.
- Om de meester zweeft een heilige aura die de rede niet kan doorgronden.
- Een heilige meester geeft blijk van hogere bewustzijnstoestanden.
- De handelwijzen van de meester hebben een geheime logica die voor zijn volgelingen soms onbegrijpelijk is.
- De meester loutert andere mensen van hun onvolmaaktheden en kan misschien ziekten genezen.
- De meester kan wonderen verrichten die niet verklaard kunnen worden.

Een heilige zou je kunnen beschrijven als een verlichte bewustheid. Verlichting kun je beschrijven als een vereenzelviging met het licht. Jezus zei ten slotte ook dat hij de weg en het licht was.

Zodra een heilige beseft dat hij zich baadt in het licht, ervaart hij een gevoel van intense liefde. Hij bevindt zich totaal in Gods krachtveld. Als God in de zesde fase een krachtveld is, is genade zijn magnetische aantrekkingskracht. Genade heeft iets bovenmenselijks, Gods tegenwoordigheid is hier sterker dan de zwaarste omstandigheden van pijn en lijden.

Heiligen uit alle culturen blijken een voorbeeld van goedheid te zijn, stralend van deugdzaamheid. Hun houding is er een van eenvoud en zuiverheid.

Om de samenleving bijeen te houden, beschouwen de godsdiensten het als een plicht goedheid te respecteren en een afschuw te hebben van het kwaad. Maar in de zesde fase, de fase van de heiligheid, worden goed en kwaad gezien als twee aspecten van dezelfde realiteit. Een heilige ziet geen slachtoffers.

Het boeddhisme is voor veel christenen, die in de lagere fasen zitten (wat voor de meeste mensen geldt) en die God als iets buiten zichzelf ervaren, verwarrend.

Iemand die streeft naar bevrijding uit het dualisme van goed en kwaad, erkent dat goed en kwaad bestaan en keert zich eigenlijk tegen God, die alleen goedheid is.

De heiligen uit alle tradities komen steeds dichterbij Gods krachtveld. In de westerse godsdiensten is het vooral God en Gods genade die ervaren wordt.

In het boeddhisme vinden we het ervaren en begrijpen van de 'bron', de leegte.

In het boeddhisme worden deze heiligen Bodhisattva's genoemd. Hier is het proces een individuele weg die je gaat. Een weg zonder God, een weg tot boeddhaschap. Het boeddhaschap wat je bij Chopra vindt in de 7de fase: Een God die ervaren kan worden door verder te gaan dan de ervaring. Hier kom je in de leegte.

De heilige bodhisattva is ervan overtuigd, dat er tussen hem en andere wezens geen verschil bestaat. Hun overeenkomst is 'leegheid'.

De taak van een bodhisattva is andere wezens te helpen verlost te worden.

Ze leven uitsluitend voor anderen. Hun gedrag wordt geleid door mededogen, de wens zonder eigenbelang anderen gelukkig te maken.

Het bodhisattva – pad begint met bodhi–citta: Het streven naar boeddhaschap voor zichzelf en voor het heil van alle andere wezens.

De bodhisattva bereikt de heiligheid door 6 perfecties van de verlossende wijsheid. Het zijn eigenschappen die hij zich door oefening eigen kan maken. De 6 perfecties zijn: vrijgevigheid, zelfdiscipline, geduld, wilskracht, meditatie en wijsheid. Hierna bestaan er nog 4, maar deze bestaan alleen voor bodhisattva's die niet meer op deze aarde geboren worden.

Wat is het mededogen van een bodhisattva?

Mededogen is de wens dat anderen verlost worden van hun 'lijden'. Het gaat verder dan sympathie of medegevoel voor iemand anders. Iedereen voelt van nature sympathie voor iemand die openlijk lijdt als gevolg van een ziekte of het verlies van een dierbare.

Mededogen gaat verder. Het is afgeleid van het inzicht in de leegheid, de uiteindelijke natuur van de werkelijkheid. Dit mededogen omvat alle levende wezens, want hij beseft dat er tussen hem en alle andere levende wezens geen wezenlijk verschil bestaat.

Een bodhisattva is een en al liefdevolle vriendelijkheid, hij heeft het verlangen om iedereen het allerhoogste geluk te bezorgen en hij neemt de verantwoordelijkheid op zich om de hoogste verlichting te bereiken.